

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

&

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

ΓΟΥΝΑΚΗ-ΚΟΚΚΙΝΙΑ ΙΩΣΗΦΙΝΑ
MSc ΒΙΟΛΟΓΟΣ

Αειφόρος ή Βιώσιμος είναι η ανάπτυξη η οποία ικανοποιεί τις παρούσες ανάγκες χωρίς να μειώνει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες

♦ **Οικονομία**

♦ **Περιβάλλον**

♦ **Κοινωνία-πολιτισμός**

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

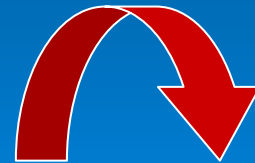
- Φέρουσα ικανότητα
- Βιοποικιλότητα
- Δια-γενεολογική Δικαιοσύνη
- Δια-χωρική Υπευθυνότητα
- Συμμετοχή
- Κρίσιμο Φυσικό Κεφάλαιο
- Ολιστική προσέγγιση
- Αρχή Προληπτικότητας

ΦΕΡΟΥΣΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Ελάχιστο μέγεθος φυσικού χώρου που απαιτείται ώστε να αναπτυχθεί μια δραστηριότητα χωρίς να υποστεί βλάβη το σύστημα

Περιβαλλοντική ή οικολογική φέρουσα ικανότητα, αναφέρεται στον αριθμό των οργανισμών που ένα οικοσύστημα μπορεί να υποστηρίξει

Ορισμός Ορίων

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

Η ποικιλία των οργανισμών του ζωικού και φυτικού κεφαλαίου καθώς και τα διάφορα συμπλέγματα οικοσυστημάτων που σ' αυτά διαβιώνουν οι οργανισμοί

Δια-γενεολογική Δικαιοσύνη

Οι σημερινές γενεές θα πρέπει να παραδώσουν στις επόμενες, τουλάχιστον τον ίδιο αριθμό ή όγκο πόρων που οι ίδιοι κληρονόμησαν

- *Ελαχιστοποίηση της χρήσης των μη ανανεώσιμων πόρων*
- *Αποτελεσματική χρήση των ανανεώσιμων πόρων*
- *Μείωση της σπατάλης*
- *Ανακύκλωση*
- *Εναλλακτικές τεχνολογίες*

Δια-χωρική Υπευθυνότητα

Τα περιβαλλοντικά θέματα δεν αναγνωρίζουν διοικητικά
όρια
π.χ φαινόμενο θερμοκηπίου

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Η επίτευξη του στόχου της αειφόρου ανάπτυξης θα πρέπει να στηρίζεται στη συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών

- Τοπική αυτοδιοίκηση
- Εργατικά συνδικάτα
- Μη κυβερνητικές οργανώσεις
- Επιχειρήσεις
- Επιστήμονες
- Αγρότες

Κρίσιμο Φυσικό Κεφάλαιο

Τα στοιχεία του περιβάλλοντος που δεν μπορούν να αναπληρωθούν στα πλαίσια του ανθρώπινου κύκλου ζωής θα πρέπει να προστατεύονται με οποιοδήποτε κόστος

- *Στρώμα του όζοντος*
- *Βιοποικιλία*
- *Πολιτιστικά αγαθά*

Ολιστική προσέγγιση

Η προστασία του περιβάλλοντος θα πρέπει να αντιμετωπίζεται μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης, η οποία να διαπερνά τεχνητές διαχωριστικές γραμμές και να διαχέεται σε διάφορες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές δράσεις

Προληπτικότητα

Δεν θα πρέπει να αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες και δράσεις των οποίων τα αποτελέσματα, μακροχρόνια, είναι άγνωστα και οι πιθανές παρενέργειες μη αναστρέψιμες

π.χ γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα

ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Ο μαζικός τουρισμός έχει σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον, με συνέπεια η συνέχιση του ίδιου μοντέλου τουριστικής ανάπτυξης ουσιαστικά να υπονομεύει μακροπρόθεσμα την ανάπτυξή του
- Από τη δεκαετία του 1980 με όλο και πιο έντονο ρυθμό άρχισαν να εμφανίζονται τα περιβαλλοντικά προβλήματα
- Επιτακτική η ανάγκη για ένα μοντέλο ανάπτυξης το οποίο να είναι ταυτόχρονα βιώσιμο με όρους περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς

ΣΚΟΠΟΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Προώθηση ανάπτυξης η οποία βελτιώνει τόσο το φυσικό όσο και το ανθρωπογενές περιβάλλον με τρόπο που να είναι συμβατή:

- ▶ Με την απαίτηση να διατηρηθεί το απόθεμα των φυσικών πόρων
- ▶ Με την ανάγκη να αποφευχθεί η καταστροφή της ικανότητας αναπαραγωγής των παγκόσμιων φυσικών οικοσυστημάτων
- ▶ Με την προσπάθεια να επιτευχθεί μεγαλύτερη κοινωνική ισότητα
- ▶ Με την προσπάθεια της αποφυγής επιβολής επιπλέον κόστους και κινδύνων που θα κληρονομήσουν οι επερχόμενες γενεές

ΣΤΟΧΟΙ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Διασφάλιση της προσφοράς των φυσικών πόρων για τις παρούσες και μελλοντικές γενεές
- Αποφυγή και απαγόρευση διαδικασιών που υποβαθμίζουν ή μολύνουν το περιβάλλον
- Αλλαγή αξιών, στάσεων και συμπεριφορών μέσω της ευθάρρυνσης της αυξημένης συμμετοχής ξεκινώντας από την τοπική κοινωνία.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

- **Κλάδος με τα μεγαλύτερα οικονομικά μεγέθη**
- **Συνάλλαγμα, θέσεις εργασίας, περιφερειακή ανάπτυξη**
- **Περιβαλλοντικές επιπτώσεις**
- **Κοινωνικές- Πολιτιστικές επιπτώσεις**

ΘΕΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

- Δημιουργία ή διαχείριση πάρκων, δρυμών, προστατευόμενων περιοχών και περιοχών φυσικού κάλλους
- Αύξηση γνώσης, ευαισθητοποίησης & δραστηριοτήτων συντήρησης & προστασίας της φύσης

ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

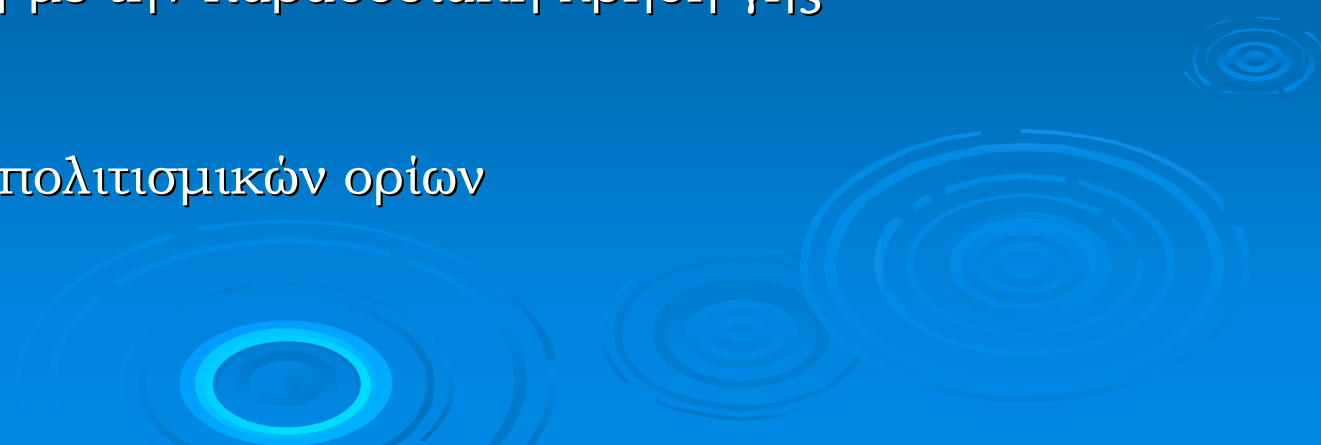
- ❖ Ατμοσφαιρική ρύπανση λόγω μετακινήσεων → εκπομπές CO_2 → κλιματική κρίση ακραία καιρικά φαινόμενα
- ❖ Τροποποίηση οικοσυστημάτων από τουριστικές δραστηριότητες
- ❖ Αποψίλωση δασών & έντονη ή μη βιώσιμη χρήση γης
- ❖ Απώλεια ή υποβάθμιση κρίσιμων βιοτόπων
- ❖ Αλόγιστη κατανάλωση νερού → υπεράντληση υφαλμύρωση
- ❖ Μεγαλύτερη παραγωγή στερεών αποβλήτων

- ❖ **Ρύπανση των υδάτινων πόρων λόγω της κακής διαχείρισης των υγρών αποβλήτων**
- ❖ **Αυξημένη χρήση χημικών ουσιών και άλλων επικίνδυνων προϊόντων**
- ❖ **Καταστροφή θαλάσσιων οικοσυστημάτων και ρύπανση της θάλασσας**
- ❖ **Αυξημένη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας**
- ❖ **Ηχορύπανση**
- ❖ **Υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας των οικοσυστημάτων**

Θετικές Κοινωνικές & Πολιτιστικές Επιπτώσεις

- Συντήρηση ιστορικών & πολιτιστικών μνημείων
- Κατανόηση & εκτίμηση τοπικού πολιτισμού & λαογραφίας
- Επαφή με ξένους πολιτισμούς
- Συντήρηση τοπικών παραδόσεων
- Προώθηση ειρήνης
- Ενίσχυση & αναζωογόνηση κοινοτήτων

Αρνητικές Κοινωνικές & Πολιτιστικές Επιπτώσεις

- Πολιτισμική αποξένωση
  - Εμπορευματοποίηση τοπικού πολιτισμού
  - Παγκοσμιοποίηση τουριστικού προϊόντος & απώλεια τοπικής ταυτότητας & τυποποίηση
  - Σύγκρουση με την παραδοσιακή χρήση γης
  - Υπέρβαση πολιτισμικών ορίων
-
- The bottom right corner of the slide features several decorative concentric circles in a lighter blue shade, resembling ripples in water, which add a visual element to the presentation.

Μορφές « Νέου Τουρισμού»

Νέος Τουρισμός Μαζικός Τουρισμός

- ♦ **Ελαχιστοποίηση αρνητικών περιβαλλοντικών επιδράσεων**
- ♦ **Μεγιστοποίηση θετικών επιδράσεων**
(νέοι προορισμοί, επιμήκυνση τουριστικής περιόδου, αναβάθμιση & διαφοροποίηση τουριστικού προϊόντος)

Πράσινος Τουρισμός:

- ◆ *αναβαθμίζει τα τοπικά πολιτιστικά στοιχεία*
- ◆ *λειτουργεί κάτω από τον έλεγχο των τοπικών κοινωνιών*
- ◆ *μήνυμα προς τους τουρίστες σε θέματα εξοικονόμησης ενέργειας, αποφυγής ρύπανσης.....*

Υπεύθυνος ή Ήπιος τουρισμός:

- ♦ *Ανάγκη οργανωμένης, μικρής κλίμακας τουριστική ανάπτυξη*
- ♦ *Λήψη αναγκαίων διορθωτικών μέτρων ώστε να ελαχιστοποιούνται οι αρνητικές επιδράσεις*
- ♦ *Συνεργασία πολιτών, επαγγελματιών τουρισμού, κυβέρνησης, τοπικής αυτοδιοίκησης*

Εναλλακτικός Τουρισμός:

- ♦ *Ελαχιστοποίηση αρνητικών επιδράσεων στο περιβάλλον*
- ♦ *Μεγιστοποίηση θετικών επιδράσεων*
- ♦ *Ιδιαίτερη ευαισθησία στο τοπικό περιβάλλον & τη φέρουσα ικανότητά του*
- ♦ *Συμβατός με φυσικές, κοινωνικές & τοπικές αξίες*

Αγροτουρισμός:

- ♦ *Μικρή κλίμακα, αγροτικός χώρος*
- ♦ *Εναλλακτική λύση στην απασχόληση των αγροτών*
- ♦ *Βελτίωση εισοδήματος & ποιότητας ζωής*
- ♦ *Κοινωνικές, περιβαλλοντικές & πολιτισμικές αξίες*
- ♦ *Αγροτουριστικό προϊόν = φυσικό περιβάλλον, χλωρίδα, πανίδα*

(υγροβιότοποι, Εθνικοί δρυμοί, τοπία φυσικού κάλλους, τοπική πολιτιστική κληρονομιά, ήθη & έθιμα, πολιτιστικές εκδηλώσεις, τοπική γαστρονομία.....)

- ♦ *Φύση φιλία, φιλοξενία*

Οικοτουρισμός:

Όλες οι μορφές τουρισμού που επικεντρώνονται στην προστασία των φυσικών & πολιτιστικών πόρων, εμπεριέχουν δηλαδή το στοιχείο της «οικολογικής ευαισθησίας»

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Στροφή στην αειφόρο ανάπτυξη του τουρισμού
- Στόχος η αρμονική ένταξη των δραστηριοτήτων στο φυσικό περιβάλλον
- Αποφυγή & αποτελεσματική διαχείριση περιβαλλοντικών πιέσεων

Αποτελεσματικότερη Διαχείριση Μαζικού Τουρισμού

➤ Προγράμματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

➤ Μείωση πιέσεων στους φυσικούς πόρους

-πόσιμο νερό (εξοικονόμηση, ανακύκλωση)

-ενέργεια (εξοικονόμηση & προώθηση ΑΠΕ)

Έμφαση στην ανάπτυξη του Οικοτουρισμού

➤ *Βασική αξία ο σεβασμός*

& όχι

η εκμετάλλευση του περιβάλλοντος

Ανάπτυξη Τουριστικών Υποδομών

- *Προσέλκυση & καλύτερη εξυπηρέτηση*
- *Συμβατότητα με φυσικό & ανθρωπογενές περιβάλλον*
- *Ενεργός συμμετοχή & διαβούλευση με τοπικούς φορείς*

*Δεν έχουμε κληρονομήσει του
φυσικό πλούτο της Γης,
τον έχουμε δανειστεί από τα
παιδιά μας !!!!!!!!!!!!!!!*

*Ι. Γουνάκη- Κοκκινιά
MSc. Βιολόγος*